

dnia 16 czerwca 2026 r.

Adresat:
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
AE:PL-45507-58621-HRWWR-20

Wnoszący petycję:

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez

Data: 2026.06.16 14:57:49 CEST

PETYCJA

w interesie publicznym o zmianę rozporządzenia w sprawie wzorów pouczeń o uprawnieniach i obowiązkach uczestników postępowania karnego.

Działając na podstawie art. 2 i art. 4 ust. 3 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, składam petycję w interesie publicznym i wnoszę o:

* Podjęcie działań legislacyjnych mających na celu zmianę Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wzorów pouczeń wydawanych osobom zatrzymanym oraz świadkom w postępowaniu karnym.

* Wprowadzenie obowiązku informowania w treści tych pouczeń o prawach i statusie „osoby innej, której prawa zostały bezpośrednio dotknięte czynnościami procesowymi” na podstawie art. 156 § 5 k.p.k. w zw. z art. 302 § 1 k.p.k.

UZASADNIENIE

Obecne oficjalne wzory pouczeń zatwierdzone przez Ministerstwo Sprawiedliwości nie zapewniają pełnej informacji o wszystkich uprawnieniach procesowych przysługujących osobom, których prawa zostały bezpośrednio dotknięte czynnościami procesowymi.

W praktyce organów ścigania dochodzi do sytuacji tzw. dualizmu procesowego. Obywatel zostaje pozbawiony wolności w trybie zatrzymania osoby podejrzanej (art. 244 § 1 k.p.k.), po czym po kilkunastu godzinach zostaje przesłuchany w charakterze zwykłego świadka (art. 233 k.k.).

W takim układzie procesowym obywatel otrzymuje dwa niezależne formularze: Pouczenie dla Zatrzymanego oraz Pouczenie dla Świadka.

Żaden z tych dokumentów nie zawiera informacji o statusie osoby, której prawa zostały bezpośrednio dotknięte czynnością (art. 302 § 1 k.p.k.) oraz o przysługującym jej prawie do żądania odpisów dokumentów z akt sprawy (art. 156 § 5 k.p.k.).

Niniejsza petycja jest wynikiem osobistego doświadczenia procesowego. Zostałem zatrzymany na 48 godzin, a następnie przesłuchany jako świadek.

Oficjalne pouczenia milczały o tym, że jako „osoba dotknięta czynnością” mam prawo żądać odpisów protokołów, aby zidentyfikować ewentualne naruszenia

prawa.

W efekcie, brak czytelnej informacji w państwowym formularzu doprowadził do sytuacji, w której identyfikacja mojego rzeczywistego statusu prawnego i podjęcie aktywnej obrony zajęły mi kilkanaście miesięcy.

Obywatel niebędący profesjonalnym pełnomocnikiem ma prawo ufać, że wręczone mu przez Policję pouczenie zawiera pełen katalog jego praw w danej sytuacji.

Pominięcie w formularzach praw wynikających z art. 156 § 5 k.p.k. w zw. z art. 302 § 1 k.p.k. stanowi pułapkę informacyjną, która może prowadzić do opóźnionego ujawnienia naruszeń procesowych oraz utrudniać skuteczne korzystanie ze środków prawnych przewidzianych przez ustawę (w szczególności terminu z art. 555 k.p.k.).

Wnoszę o uzupełnienie oficjalnych wzorów pouczeń o jasną, wyodrębnioną sekcję informującą o prawach osoby innej, której prawa dotknięto, w tym o sposobie i terminie żądania odpisów dokumentów z akt sprawy.

Proponowana zmiana nie wymaga nowelizacji Kodeksu postępowania karnego, a jedynie uzupełnienia wzorów pouczeń, co pozwoliłoby w prosty sposób zwiększyć poziom ochrony praw obywatelskich oraz realizację konstytucyjnej zasady prawa do obrony.

Z poważaniem